

1923-11-14

SENDER

Thomas Laub

RECIPIENT

Joakim Skovgaard

FACTS

Document type:
Letter

Archive:
Mappe 146 nr. 5

TRANSCRIPTION

Afventer transskription.

14 Nov. 1923.

Kon Skogård. Ni er jo over de forhindringer, som skrev
om, og vil så sige så tydeligt, som, min mening om dette:
hvad vi ser, siger, og hvad man djt i den.

Først vilde i "hørtet" den står jo alene for sig.
For der er onskeligheden ikke en ulig eller skab, men
noget videnskabeligt selv gør for sin fornuftens skyld. Den har
der virkelig om at "falke" for sin egen hjerne på hals, det
er det den fortæller, igennem de minste begivenheder den frem-
stiller. Men hvis folk så vil gøre den til en blot i Christen-
dom på denne sandhed og hvide moralske fordragder om, så
forringes de isen. Vi ser hvid indhold er den praktiske liv,
den levende menneske skikkelse; og siden af den er de mo-
raliske betragtninger tørre og døde, selv om de er nok så rigtige.
Nyet lyvende gælder de to mest, hvor onskeligheden
er en ulig, og hvor den derfor bliver efter forløsning. For
i "hørtet" handler det virkelig om en mand, der for at vinde
hvad han indtjener, og for sig selv og hals. Og vi ser om
"blot og ravn" fortæller virkelig om søskende der opes for at hjælpe
ind. Men hvad vinder man, når disse ting bliver fortalt som
tørre moralske sandheder? At når man vil vinde det højst, må
man overvinde sin egen koldhed "eller" ja. Vi ser om det jo
skönt og levende, mens praktisk ^{er det} tørre og døde. Og tilmed,

någo var inträngend (i alla nödträngend) för de omkärta
någo till en efterföljning. Men här står överförhan här
tror på, och så i det här här. Och genom händelser företräder
i denna dröm, förhan tror på händ. — Och så i det här det hela
gott. — Allt detta är förbalt så minst, så jovert, så
eftersom, — om de vil också så moraliskt tillfredsställande,
att man förtröstar hvar man ska ha, en ekstra-moral
er der ligger i den för ^{som måste uppfylla om lämnar i den för att följa} fortällning; den kan här dröja
i den stämning.

Ljusa ungdomen i den här. Allt för en ^{här} till
att vide, den är mycket dröjande. Vi ser här att utlypta kan
komma över os, — måste vid en införmyndighet (i handglänta
att handgarnslad) — visar hur tängt utlypta. Men
kan höra över liest — nästan som en skalle (se slutning
verken — visen har ja i alla möjliga medkänsligt tankeslag
att göra); det hela munda ut i en förgätmning af
den slags som när Shakespear säger: "På engesträng med
af minnens som en vord dricka af." Det är en stämning
end handling. ^{i sin} Här är det liksom en förbrydelse att digt
något till i begreppet för att premedial utspädd.

Man kan här handla att folk kunde uppfylla i den upplös

8) skärskär i alla otillräcklighet, men meningen är omstrukt denna.

som minder om det de siges i viserne, og så har de
naturligvis lov til at bruge viserne som en indledning af
det de trænger til at udtale, og som ingen mægtigt vil
vitalisere for dem. Men de har ikke lov til at indbyrdes det
de er hændt dem selv i viserne, — hvis det da ikke in-
dregeligt siges af viserne selv at det er sådan. Og de vil
da især ikke bide ande ind at det står i viserne som
ikke står der, ^{det} som de selv har indbyrdes.

Alt i alt, viserne er, ligesom al poesi, al kunst,
til overbevisning, til opmuntring, til trøst, til glæde, til be-
styrkelse o. s. v. o. s. v. o. s. v. men ikke til at lære moral-
problemer af. — Og hvad jeg mener med dette, allri hvad det
skønne betyder for livet — kamp for enden tydeligst frem
nærmest ^{geometrisk} om naturen, — hvad de selv gør i
Dens bry. — Tænk mig lidt, for det bliver en lang
prosa. —
15 Nov.

Jeg mener også at det er synd mod naturen med al den flod
og skønhed, at gøre den til et billede, et symbol på noget anden-
ligt, og intet andet. Det er synd mod den, og synd mod Gud der
har skabt den som en herlig virkelighed, et udsalg af hans skabers
kraft. Og vores stilling overfor den er først og fremmest at
glæde os over den, takke for den, og kende vedskævelsen ved skudt.
Så kan vi gøre noget andet: vi kan se til "lilgen" på mark
og til det andet, og sige: når Gud har gjort naturligt en
sådan herlighed, — som vi mærker sig lidt ved at se end anis

livets helighed, fordi vor egentl. liv maa vi se sig selv
besmitet for os — hvad kan vi, som hans børn, sa ikke
være af ham? Det at naturligt helighed er en i helighed
med os den af andelivets, gør at vor fortættelse bliver sa
mange fæstet: Gud har gjort denne helighed, og ser at den
lever. Var det blot symbol, billede, som jo sa mange, især
predikante og foredragshold, vil gøre det til, ^{sa} siges den os
sa meget mindre, for liv er uendelig meget mere end tank.
Gjærligst kan vi se sa til fra naturligt, men om al
følger man at han glæder sig over dets helighed, alvi var
det blot symbol for ham, — det vi har ved ham for mig en forstå-
else af sin fæstet, som alt liv skaber. — Og vi kommer til
noget rigtig foruødeligt. Ligesom Gud i det store har ^{skabt} ~~gjort~~
alt om sig i os, har han gjort os at skabe i det store, også
at skabe virkelighed, den poetiske virkelighed, med liv og skønhed,
— ^{gennem} de to store kærte, den for det (digt og musik) og den for det
(bygning og billedkunst). Vi står overfor dem som vi står
for naturen: de er til for at glæde og udforske os, idet de
være os den oprindelige helighed; men de maa ikke nedværdiges
til at være symboler, billeder på noget andet indenfor dem, ikke
gøres til tanker (som er det) for de er liv.

De spørger, hvad von foredragshold g præter skal gøre,
hvis dette er rigtigt. J har ikke så godt af dem, der er ude
af virkelighed at tage til, så de bliver ikke at gå til de tanker,
de ikke er sande. Og forresten, nu har de prædet så længe,
i alt det squalor, så de trænger vist til en lille stilling.
(Man er ikke alle trænger til lidt fast, - det danske folk
er snart et folk af tilhængere.) - De nævner Gramscis
og mytologien. Hvad betyder angår, så mener, at de netop
er digteriske udtryk for noget uendeligt, de er netop billeder
på en videnskabelig begreb, så det er det i sin orden med indlæg-
ningen. Og når de så indlægges af ^{de} andre som
ham (og Phlebotomus) så skal de jo en ny praktisk vir-
kelighed til glæde for os.

De spørger hvad j mener om Vilh. Wandschers linier
og passere. Men det ikke har været nødvendigst efter en
tid der mente, at når om det blot var yndigt, så var
kendt og i god, - men der så ikke trænger til at få
slut fast: det bliver aldrig kendt, når opbygning og
linier o.s.v. ikke virker harmonisk sammen med målet
sådan at det der skal siges bliver sagt helt og fuldt, så
at de skabte skikkelser - skikkelser vil sig så mange ting -

X) Tænk hvor præter til tider har prædet Jesus L. juleher.

lære visen^{de} for Dem. Læg sigt; mærk til dem, hvem
fæder de er af lev, virkelighed og menneskelighed. Når de
har set det, forstår de sikkert, at de end kan et blot
der til at skab et tilsvarende liv på et andet, på et nyt
område. Mærk kan de ved at gennemgå ^{i billederne} billederne
for Dem, klan for nogle af dem, den måde, hvorpå de siger
hvad de har at sige. Men de fleste af dem vilde måske ikke
forstå det. En de var kyndig i dypning, hvad gør noget
lignende. Det vigtigste er at de lærer dem ind i visens
ånd, — så forstår de også billederne. Men, fremfor alt,
lær ikke nogen tørre moralpræker ud af visene; gør de
det vil de fiende dem fra levende fortælle. Blevet visene
og billederne ikke den virkelige, det som de hører og ser, ligger
den virkelige bagved, og ^{bagved} den virkelige måske er noget som ikke lige
bagved, men som de selv digter, så forsvinder den sand fortælle.
Et ^{andet} menneske kan kun meddele sig til mig gennem sit legeme,
sin skikkelse med holdning, bevægelse, udtryk osv. s.v., men gennem
dette legeme, modtager jeg hans sjæl og ånd. Ligeså med kunsten!
Sådan vil de tale. Hilsen til Dem alle.

SKOVGAARD-MUSEET
Mappe 146 Nr. 5

Den Juul.